

Jaarverslag 2015

Coöperatief Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek U.A.

Dit jaarverslag heeft alleen betrekking op de activiteiten t.a.v. Agrarisch natuur- en landschapsbeheer (ANLb).

Oprichting

De Vereniging Agrarisch landschap is opgericht op 20 januari 2012.

Met ingang van 1 januari 2016 is de uitvoering van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer belangrijk gewijzigd en vernieuwd. Niet het rijk en de provincie, maar de streek zelf is vanaf die datum verantwoordelijk voor de uitvoering. VALA heeft de uitdaging opgepakt om vanaf 1 januari 2016 voor de Achterhoek de uitvoering van het Agrarisch natuurbeheer ter hand te nemen.

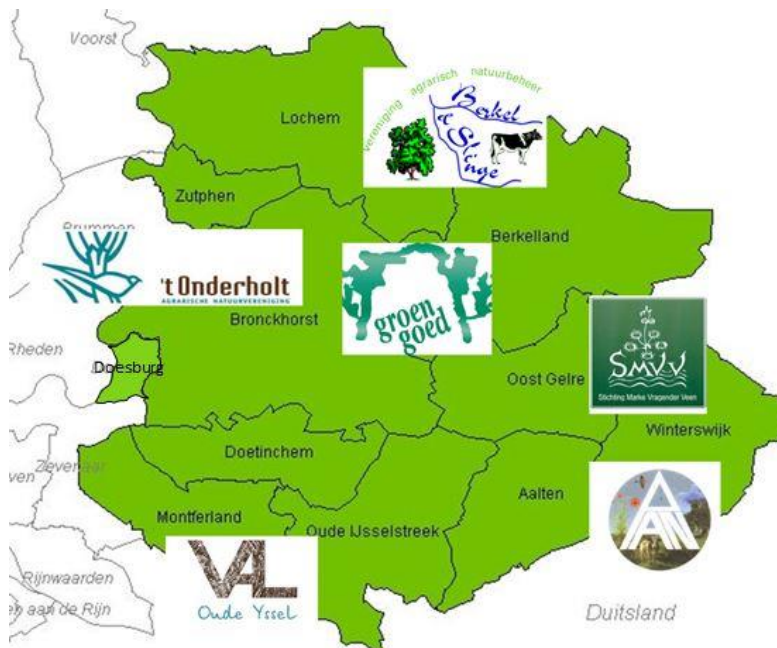
Om als collectief die taak te kunnen uitvoeren heeft er op 30 december 2014 een omzetting in de rechtsvorm plaatsgevonden en zijn de statuten gewijzigd. Vanaf die datum gaat de vereniging verder als: Coöperatief Vereniging Agrarisch Landschap Achterhoek U.A.

De statuten van de Coöperatie VALA zijn in te zien op de website www.de-vala.nl als bijlage van het Kwaliteitshandboek.

Samenwerkende ANV's en werkgebied

De volgende agrarisch natuurverenigingen vormen samen het collectief VALA:

- Agrarische natuurvereniging 't Onderholt
- Coöperatieve Vereniging Particulier Agrarisch Natuurbeheer e.o. U.A. (PAN)
- Stichting Marke Vragender Veen (SMVV)
- Coöperatie Agrarisch Landschapsbeheer Oude IJssel U.A. (VAL)
- Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Berkel & Slinge
- Vereniging Agrarisch Natuurbeheer Groen Goed

Werkgebied VALA met onderliggende ANV's en gemeenten

Algemene gegevens

Adres : Coöperatief Vereniging Agrarisch Landschapsbeheer Achterhoek U.A.
Enzerinckweg 10, 7251 KA Vorden

Tel. : 0575-200295

Email : info@de-vala.nl
www.de-vala.nl

KVK : 54524881

IBAN : NL21 RABO 0302 1948 35

Doelstelling/activiteiten

Binnen haar werkgebied stelt VALA zich het volgende ten doel:

- het (doen) beheren van agrarische natuur en landschappen;
- het (doen) aanvragen van subsidiegelden ten behoeve van het agrarisch natuur- en landschapsbeheer en het (doen) beheren en aanwenden van die subsidiegelden;
- het (doen) opstellen van (beheer)plannen aangaande het agrarisch natuur- en landschapsbeheer;
- het voeren van overleg en het samenwerken met andere belanghebbenden en organisaties aangaande natuur-en landschapsbeheer;
- alle (overige) diensten en activiteiten in verband met agrarische natuur- en landschappen en gebiedsontwikkeling, zoals het ontwikkelen van een duurzame economische landbouw in evenwicht met het milieu en een verantwoord beheer van natuur en landschap in de Achterhoek;
- de ontwikkeling van kennis en het stimuleren en coördineren van onderzoek m.b.t. de relaties tussen uiteenlopende beheermaatregelen en de ontwikkeling van natuur en landschap, en al hetgeen daartoe behoort of daaraan bevorderlijk kan zijn.

Samenstelling bestuur / portefeuillevindeling 2015

Naam	ANV/organisatie	functie	portefeuille
Dick Looman	't Onderholt	voorzitter	Communicatie derden & PR
Jan Makkink	PAN	penningmeester	Financiën
Carla Vrieze	GroenGoed	secretaris	
Fons Hulshof	GroenGoed	bestuurslid (1-9-'15)	
Joop Spijkers	SMVV	bestuurslid	
Jacqueline de Collou	Berkel & Slinge	bestuurslid	Ecologie
Rob Geerts	VAL	bestuurslid	
Arie Schoemaker	WCL Winterswijk	bestuurslid (12-6-'15)	Kwaliteitsbewaking
Peter Schrijver	LTO	bestuurslid	

In 2015 werden 11 bestuursvergaderingen gehouden.

Leden

Het lidmaatschap van VALA is gekoppeld aan het meedoen met ANLb. Indien men een contract ANLb tekent met VALA is men automatisch lid. Andere vormen van lidmaatschap kent de coöperatie niet. Contributie wordt niet geheven.

Bij het aangaan van een contract ANLb is men echter wel verplicht lid te worden van de onderliggende ANV. Aan dit ANV-lidmaatschap is wel contributie verbonden. Op deze wijze lopen de ANV's niet het risico dat leden bij de ANV's weglopen, nu ze automatisch lid zijn van VALA. Verder profiteren ze van nieuwsbrieven, excursies en cursussen die de ANV's verzorgen. Op 31 december 2015 telde het VALA 344 leden.

Kwaliteitshandboek/Certificering.

Om als collectief de uitvoering van het nieuwe stelsel voor Agrarisch natuurbeheer te mogen doen, dienen alle collectieven een Kwaliteitshandboek op te stellen. In dit handboek zijn de verschillende processen, waarmee een collectief te maken krijgt beschreven. Deze procesbeschrijvingen zijn een hulpmiddel om een kwalitatief goed en effectief natuurbeheer te realiseren en te waarborgen dat het collectief op transparante wijze te werk gaat. Het Kwaliteitshandboek is geen eindproduct, maar een middel om de door het collectief te leveren kwaliteit continue te verbeteren. Op 29 april heeft het Bestuur van VALA het Kwaliteitshandboek VALA vastgesteld.

Naar aanleiding van het beoordelingsverslag van de Stichting Certificering SNL is het handboek op 6 juli op enkele punten aangepast en opnieuw ingediend. Op 28 augustus heeft deze Stichting aan het Collectief het Certificaat Collectief Agrarisch Natuurbeheer toegekend.

Op 2 december heeft het bestuur van VALA het format Beheercontract plus bijhorende voorwaarden en het Sanctie- en Controleprotocol vastgesteld.

Het Kwaliteitshandboek staat integraal op de website van VALA.

Werkorganisatie

VALA heeft geen eigen personeel in dienst. Een belangrijk deel van de werkzaamheden werd en blijft uitgevoerd worden door de coördinatoren van de ANV's. De coördinatoren zijn het gezicht en aanspreekpunt in hun gebied. Zij onderhouden de contacten met de deelnemers, overleggen over de mogelijkheden van ANLb en sluiten de contracten, daarnaast verrichten zij administratieve werkzaamheden. De volgende coördinatoren zijn actief bij de 6 ANV's in het werkgebied van VALA:

ANV	Coördinatoren
VAL Oude IJssel	Robert Boevink
PAN Winterswijk	Jan Stronks
	Gerben Huurneman
	Anouk Richters
t Onderholt	Wilfried Berendsen
	Gerard de Ruiter
Berkel & Slinge	Wilfried Klein Gunnewiek
	Robert Boevink
St. Marke en Vragender Veen	Jos te Molder
Groen Goed	Jos te Molder

In 2015 vond aansturing van de coördinatoren plaats door Rob Geerts via periodieke overleggen, die als tijdelijk manager was aangesteld. Tevens fungeerde hij als aanspreekpunt tussen SCAN en provincie Gelderland enerzijds en VALA anderzijds.

Met ingang van 1 januari 2016 zijn deze aanstuwingswerkzaamheden uitbesteed aan Yvette Ruesen, die op ZZP-basis voor één dag in de week als manager voor ANLb is aangesteld. Zij voert deze taak ook uit voor de twee andere collectieven in Gelderland.

Wilfried Klein Gunnewiek en Rob Geerts zullen in 2016 werkzaam zijn de organisatie van VALA als bureaumedewerkers. Zij zullen dit doen op basis van detachering vanuit hun eigen werkgevers, resp. ANV Berkel en Slinge en Wageningen UR. Verder zal een deel van de administratieve werkzaamheden weggezet worden bij een nog te werven administratief medewerker (ster).

Activiteit als voorbereiding op de Gebiedsaanvraag ANLb2016 en het sluiten van contracten

In het gehele gebiedsproces naar een Gebiedsaanvraag waren globaal de volgende stappen te onderscheiden:

Beheerstrategie en beheerplan

In verschillende werksessies zijn de kansen voor het agrarisch natuurbeheer in kaart gebracht.

Uitgangspunten waren daarbij:

het behalen van een zo hoog mogelijk ecologisch rendement

en het draagvlak bij de grondgebruikers en gebiedspartijen

Op basis van de uitkomsten is een beheerstrategie opgesteld. Hierin staat welke ecologische doelen het collectief zich stelt en hoe ze die wil bereiken. Dit is verwoord in beheerplan.

In juni is het beheerplan besproken met verschillende gebiedspartijen. De belangstelling vanuit de terrein beherende organisaties was minimaal, de gemeenten waren echter goed vertegenwoordigd.

Voorintekening

In maart zijn vijf voorlichtingsavonden in de Achterhoek georganiseerd in de verschillende werkgebieden van de 6 ANV's. Daarbij werd die in het werkgebied van Groengood en SMVV gezamenlijk gehouden.

Op deze avonden werden grondgebruikers voorgelicht over de mogelijkheden van het nieuwe stelsel voor ANLb 2016. Geïnteresseerden konden zich aanmelden voor deelname.

Op basis van de aanmeldingen heeft in april/mei de voorintekening plaatsgevonden. Bestaande contracten zijn veelal verlengd als ze voldeden aan de voorwaarden van de beheerstrategie en pasten binnen het beheerplan. Op basis van de opgaven zijn voorlopige contracten opgesteld.

Indienen gebiedsaanvraag

Na een zeer intensief traject van voorbereiding is op 24 juli 2015 de Gebiedsaanvraag Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer 2016 voor de Achterhoek bij de provincie ingediend. Daarna duurde het nog tot 14 oktober voordat een positieve beslissing op de subsidieaanvraag afkwam.

Op enkele zeer geringe afrondingsverschillen na stemde de subsidiebeschikking overeen met de aanvraag. Uiteindelijk vond er nog een herbeschikking plaats op de categorie Water. Deze werd naar beneden bijgesteld omdat het aantal ha dat oorspronkelijk in de Gebiedsaanvraag stond niet kon worden gerealiseerd. Uiteindelijk is de hoogte van het subsidiebedrag voor zes jaar vastgesteld op € 8.268.918,12. Per leefgebied is deze subsidie als volgt gespecificeerd:

Leefgebied	Deelgebied	Min. ha	Max. ha	Totale subsidie voor 6 jaar	Gemiddelde kosten per ha	Begrote kosten per jaar
Droge dooradering	Achterhoek	374,00	430,09	€ 6.090.590,52	€ 2.360,20	€ 1.015.098,42
Natte dooradering	Achterhoek	129,10	148,46	€ 2.053.273,08	€ 2.305,08	€ 342.212,18
Water	Achterhoek	12,53	14,40	€ 125.054,52	€ 1.447,39	€ 20.842,42

Inventarisatie landschapselementen

In de maanden oktober en november zijn door de coördinatoren veldinventarisaties uitgevoerd. Alle landschapselementen (houtopstanden en poelen) zijn beoordeeld op kwaliteit en er is een beheerplanning aan toegekend. Alles is in het veld m.b.t. tablets direct in een beheermonitoringsysteem (BOOM) vastgelegd. Deze beoordeling is een belangrijk onderdeel om uiteindelijk het definitieve contract met de deelnemers op verantwoorde wijze te kunnen tekenen.

Afsluiten contracten/indienen subsidieaanvraag

Vanwege veel externe aanloopproblemen (met name bij RVO.nl) kon pas in november met het afsluiten van de contracten worden begonnen. De coördinatoren hebben een enorme krachtsinspanning geleverd om de contracten tijdig gereed te hebben. Het vergde nogal wat inspanning om de beheerseenheden op de juiste wijze en correct in SCAN GIS te krijgen. Vanwege deze automatiseringsproblemen kon het definitieve beheerplan uiteindelijk pas eind januari 2016 bij RVO.nl worden ingediend. In totaliteit zijn er 344 contracten afgesloten.

Uitvoeringskosten 2015

De kosten voor professionalisering (ontwikkel-/trainingskosten) konden grotendeels gedeclareerd worden bij SCAN.

Voor de voorintekening, de veldinventarisaties en het sluiten van de contracten is een Opstartsubsidie verleend door de provincie Gelderland van € 109.520,13 (incl. btw). Met deze bijdragen kon alle benodigde werkzaamheden in 2015 worden uitgevoerd. Financiering van de werkzaamheden voor ANLb 2016 en daarna wordt gerealiseerd door jaarlijkse maximaal 20 % van het totale subsidiebudget als de overheadkosten te rekenen. Omdat pas begin 2017 de subsidievaststelling over 2016 wordt uitgekeerd, is er sprake van een kasritme probleem. Dat zou betekenen dat we als VALA zouden moeten gaan voorfinancieren, dit was echter geen optie. De provincie heeft besloten een Overbruggingskrediet beschikbaar te stellen van € 335.000 (renteloos) die medio 2022 in zijn geheel terugbetaald dient te worden. Daarmee kan VALA de werkzaamheden die in het kader van ANLb in 2016 moeten gebeuren uitvoeren.

Boerennatuur.nl

De veertig agrarische collectieven hebben een landelijke organisatie opgericht onder de naam BoerenNatuur.nl. Deze vervangt de verschillende koepels van agrarisch natuurverenigingen die er nog bestonden. Voor ons gebied was dat Natuurlijk Platteland Oost. Er is een landelijk servicepunt, dat gevestigd is te Utrecht. De organisatie gaat onder meer zorgen voor het genereren en uitwisselen van kennis op het gebied van agrarisch natuur-, landschaps- en waterbeheer en de beheerpakketten en het ICT-systeem beheren en door ontwikkelen. BoerenNatuur.nl is daarnaast gesprekspartner voor de landelijke overheden en maatschappelijke organisaties. BoerenNatuur.nl neemt te zijner tijd de taken van het SCAN over en blijft de agrarisch collectieven stimuleren en faciliteren tot een effectief agrarisch natuur-, landschaps- en waterbeheer.

BoerenNatuur.nl is een federatieve vereniging met als leden de veertig collectieven. Er is een bestuur van twaalf personen, gevormd door een vertegenwoordiger vanuit elke provincie, namens de collectieven in die provincie. De voorzitter van het Collectief Veluwe, Jan Willem Lagerweij, is aangewezen als vertegenwoordiger van de Gelderse Collectieven. Het bestuur zal worden geleid door een boventallig voorzitter, Alex Datema.

De 40 collectieven betalen de organisatiekosten van BoerenNatuur.nl. Deze afdracht komt neer op ongeveer 1,5% van de jaarlijkse omzet van elk collectief.

Verzekeringen

Door het Collectief zijn drie verzekeringen afgesloten, te weten een bestuurders-, beroeps-, en bedrijfsaansprakelijkheidsverzekering. De inliggende ANV 's zijn medeverzekerd. BoerenNatuur.nl is hoofdpolishouder.